

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
Agencija za odgoj i obrazovanje
Hrvatsko društvo klasičnih filologa

ZAPORKA NATJECATELJA:

--	--	--	--	--	--

DRŽAVNO NATJECANJE IZ LATINSKOG I GRČKOG JEZIKA

u kategoriji LATINSKI JEZIK za OSNOVNE ŠKOLE

Ostvareni i maksimalni broj bodova:

I. Prijevod:

	24
--	-----------

II. Gramatika:

	12
--	-----------

III. Civilizacija:

	12
--	-----------

Ukupni broj bodova:

	48	%
--	-----------	----------

Članovi državnog povjerenstva:

1. _____
2. _____
3. _____

Prva gimnazija Varaždin, Varaždin

11. travnja 2013.

I. PRIJEVOD

Prevedi tekst uz pomoć rječnika i komentara.

U fiktivnom pismu kralj Mitridat objašnjava uzroke i navodi načine na koje su se Rimljani domogli vlasti nad cijelim Istokom.

Romani unam veterem causam bellandi habebant: cupidinem profundam imperi et divitiarum. Ea cupidine ducti primo cum rege Macedonum Philippo¹ bellum sumpserunt². Cum Antiochus³ rex ei auxilium ferre voluit, eum concessione⁴ Asiae averterunt. Mox fracta Philippi potestate et ipse Antiochus omni Asia et decem milibus talentorum⁵ spoliatus est. Persen⁶ deinde, Philippi filium, post multa et varia⁷ certamina, callide et perfide in somniis occiderunt. Eumenen⁸ regem, cuius amicitiam aperte ostentabant, initio prodiderunt Antiocho sicut pacis mercedem, postea eum servum effecerunt. Postremo simulato⁹ impio testamento filium eius Aristonicum¹⁰, quia patrium regnum petiverat, per triumphum sicut hostem duxerunt. Totius Asiae regnum potiti sunt Nicomede¹¹ rege mortuo.

KOMENTAR:

¹ **Philippus, -i, m.** – Filip (riječ je o Filipu V, koji je vladao 221. - 179. pr. Kr.)

² **sumo, 3.** – započeti, zametnuti

³ **Antiochus, -i, m.** – Antioh, kralj Sirije

⁴ **concessio, -onis, f.** – prepuštanje

⁵ **talentum, -i, n.** – talent, mjera za novac

⁶ **Persen** – ak. imena Perses, -ae, m. – Perz (također i Perseus – Perzej), posljednji makedonski kralj

⁷ **varius 3** – različit, ovdje: s različitim ishodima

⁸ **Eumenen** – ak. imena Eumenes, -is, m. – Eumen, kralj Pergama

⁹ **simulo, 1.** – krivotvoriti

¹⁰ **Aristonicus, -i, m.** – Aristonik, vođa ustanka protiv Rimljana u Pergamu

¹¹ **Nicomedes, -is, m.** – Nikomed, kralj Bitinije

PRIJEVOD:

	max 24
--	---------------

II. GRAMATIKA

1. Glagolskim oblicima iz teksta promijeni stanje. Pazi da zadržiš isto lice, način, vrijeme i rod.

sumpserunt	
spoliatus est	
ostentabant	
petiverat	

	max 4
--	-------

2. Sintagmama iz teksta promijeni broj.

veterem causam	
ea cupidine	
eum servum	

	max 3
--	-------

3. Ispiši iz teksta sve konstrukcije ablativa apsolutnog.

	max 3
--	-------

4. Napiši nominativ i dativ sintagme *totius Asiae*.

N _____

D _____

	max 2
--	-------

	max 12
--	---------------

III. CIVILIZACIJA

1. Dopuni rečenice.

- a) Znamenite govore protiv Filipa II održao je grčki govornik _____, a po uzoru na te govore Ciceron je modelirao svoje govore nazvane _____.
- b) Rimljani su vodili tri punska rata protiv grada _____, pri čemu im je najveći protivnik bio slavni vojskovođa _____.
- c) Najveća vojna jedinica u okviru rimske vojske bila je _____.
- d) Rimska je vlast naklonost stanovništva često nastojala pridobiti metodom »panem et _____«.

	max 6
--	-------

2. Prouči fotografije i dopuni rečenice.

- a) Iste godine kad i Kartagu Rimljani su razorili grčki grad _____, ostaci kojega se vide na fotografiji A.
- b) Formacija na fotografiji B poznata je pod nazivom _____.
- c) Borci poput onoga na fotografiji C nazivaju se _____.
- d) Fotografija D prikazuje _____ . (građevina i grad)

	max 4
--	-------

3. Navedi imena najmanje dvojice rimskih vojskovođa.

	max 1
--	-------

4. Razriješi kraticu S. P. Q. R. _____

	max 1
--	-------

	max 12
--	--------

RJEŠENJA

I. PRIJEVOD

Romani unam veterem causam bellandi habebant:	Rimljani su imali jedan stari razlog ratovanja:	1
cupidinem profundam imperi et divitiarum.	duboku čežnju za vlašću i bogatstvom.	1
Ea cupidine ducti	Navedeni tom čežnjom	1
primo bellum sumpserunt	najprije su započeli rat (zaratili)	1
cum rege Macedonum Philippo.	s makedonskim kraljem Filipom.	1
Cum Antiochus rex voluit	Kad je kralj Antioh poželio	1
ei auxilium ferre,	njemu pružiti pomoć,	1
eum concessione Asiae averterunt.	odvratili su ga prepuštanjem Azije.	1
Mox et ipse Antiochus spoliatus est	Uskoro je i sam Antioh lišen	1
omni Asia et decem milibus talentorum	cijele Azije i deset tisuća talenata	1
fracta Philippi potestate.	nakon što je slomljena Filipova moć.	1
Persen deinde, Philippi filium, occiderunt	Zatim su ubili Perza, Filipova sina,	1
callide et perfide in somniis	lukavo i podmuklo u snu	1
post multa et varia certamina.	poslije mnogih [i] različitih borbi (s različitim ishodima).	1
Eumenen regem initio prodiderunt Antiocho,	Kralja su Eumena u početku izdali (predali) Antiohu,	1
cuius amicitiam aperte ostentabant,	čijim (Eumenovim) su se prijateljstvom otvoreno hvalili,	1
sicut pacis mercedem,	kao cijenu mira,	1
postea eum servum effecerunt.	a potom su ga učinili robom.	1
Postremo simulato impio testamento	Naposlijetku, krivotvorivši bezbožnu oporuku,	1
filium eius Aristonicum,	njegova sina Aristonika,	1
quia patrium regnum petiverat,	jer je bio (za)tražio očinsko kraljevstvo,	1
per triumphum sicut hostem duxerunt.	u trijumfu su doveli kao neprijatelja.	1
Totius Asiae regnum potiti sunt	Domogli su se vlasti nad čitavom Azijom	1
Nicomede rege mortuo.	kada je umro kralj Nikomed.	1

Prijevod: 24

II. GRAMATIKA

1. sumpti sunt; spoliavit; ostentabantur; petitus erat	4
2. veteres causas; eis (iis) cupidinibus; eos servos	3
3. fracta potestate; simulato impio testamento; Nicomede rege mortuo	3
4. tota Asia; toti Asiae	2

Gramatika: 12

III. CIVILIZACIJA

1. a) Demosten, Filipike (Philippicae); b) Kartage, Hanibal; c) legija; d) circenses	6
2. a) Korint; b) kornjača (testudo); c) gladijatori; d) Amfiteatar u Puli	4
3. Npr. Scipion Afrički, Gaj Marije, Lucije Kornelije Sula, Gnej Pompej, Gaj Julije Cezar itd.	1
4. Senatus populusque Romanus	1

Civilizacija: 12

Ukupno: 48